

REKK Kft. VÉLEMÉNY

Kiegészítő vélemény a közép- és nagyfeszültségű hálózaton elérhető szabad kapacitások kiosztására irányuló pályázati eljárás kapcsán közzétett Pályázati kiírás tervezetéhez

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) által iparági konzultációra bocsátott, a közép- és nagyfeszültségű hálózaton elérhető szabad kapacitások kiosztására irányuló pályázati eljárás kapcsán készült Pályázati kiírás tervezetével (a továbbiakban: Tervezet) kapcsolatban a REKK Kft. [korábbi véleményére](#) visszautalva az alábbi kiegészítő véleményt terjeszti elő.

1. A korábbi véleményünkben foglaltak összefoglalása

Jelen véleményünkben az alábbi, korábbi véleményünkben megfogalmazott észrevételeinket tartjuk fenn, melyeket korábbi véleményünkben részletesen megindokolunk:

- Fenntartjuk javaslatunkat a megpályázható **csatlakozási pontok** és kapacitások pályázati kiírást megelőző, **előzetes közzétételére**.
- Fenntartjuk javaslatunkat, hogy a **csatlakozási pontok kijelölésekor** kerüljenek figyelembevételre a rendelkezésre álló **környezet- és természetvédelmi térinformatikai kutatások**.
- Javasoljuk a pályázat **minimális méretének csökkentését** (V.2. d) pont / ÉSZ-2) 15 MW-ról **5 MW** értékre.
- Javasoljuk az **összehasonlító szempontrendszer (X.4. b) pont)** egyszerűsítését és a szempontok számának csökkentését.
- Javasoljuk az **ÖSZ-1 szempont** (közvetlen önkormányzati vagy állami társságnak történő értékesítés) **kibővítését, helyi érintettségű szereplőkere**
- Fenntartjuk, hogy az **ÖSZ-4 szerinti, teljesítési biztosítékon keresztüli verseny helyett egyösszegű, kapacitásarányos befizetés** kerüljön bevezetésre.
- Javasoljuk, hogy az **ÖSZ-5 szerinti területminőségi szempont** egészüljön ki a **barnamezős beruházások pozitív megkülönböztetésével**.
- Javasoljuk az **ÖSZ-7 szempont** (nagyobb beépített teljesítmény azonos csatlakozási pont mögött) **törlését**.
- Javasoljuk az **ÖSZ-8 szempont** (részleges nyertesség elfogadásának külön jutalmazása) **törlését**.

Korábban megfogalmazott véleményünket azzal egészítenénk ki, hogy a kapacitástender hosszú távú tervezhetősége számos tényezőtől függ. Ezek közül a csatlakozási pontok előzetes közzététele, valamint a csatlakozási pontok környezeti szempontú előzetes felmérése már korábbi véleményünkben is szerepelt.

Ezen felül két további szempontot tartunk fontosnak. Egyrészt szükségesnek látjuk, hogy a tender meghirdetésének időpontjában egyértelmű legyen, hogy az egyes **csatlakozási pontok a jövőben könnyített térségekhez fognak-e tartozni**. Ez a csereterületre vonatkozó követelmények miatt a beruházások tervezése szempontjából kiemelt jelentőségű, különösen annak fényében, hogy a kormányzat a könnyített térségek felülvizsgálatát tervezi.

Másrészt fontosnak tartjuk, hogy a kapacitástender értékelési szempontjainak súlyozása megfelelően tükrözze a kormányzat és a szabályozó szakpolitikai prioritásait. Célszerű lenne olyan szempontrendszert kialakítani már az első, 2026-os tenderkörben, **amely a gyakorlati tapasztalatok**

alapján 2027-ben legfeljebb finomhangolásra szorul, és nem szükséges a következő tenderkörre egy teljesen új értékelési rendszert kialakítani.

2. Módosított tervezettel kapcsolatos új meglátások

2.1. A súlyozás nem tükröz egységes szabályozói célrendszert (X.4. b) pont)

Hiányoljuk, hogy a Tervezet **nem rögzíti explicit módon azokat az elveket és célokat, amelyek mentén a súlyozás kialakítása megtörtént.** A jelenlegi tervezet és alkalmazott súlyozásból értékelésünk szerint nem derül ki egyértelműen a szabályozói szándék és kisebb **belső ellentmondásokat is mutat.** Legmagasabb súlyt a tulajdonszerzési szempont (ÖSZ-2, 20%) és a rendszerintegrációs szempont (ÖSZ-3, 20%) kapja, az előbbi mögötti politikai szándékról eddig **semmilyen közéleti és szakmai diskurzus nem történt,** maga a szempont a **tervezet első verziójában meg sem jelent,** mégis ez lett a mostani anyagban a legfontosabb szempont.

Ezen felül ÖSZ-4 szerinti teljesítési biztosíték súlya 15%, ugyanakkor az előkészítettségi fázis (ÖSZ-6) csak 10%-os súlyt kap, holott **ez és a teljesítési biztosíték lényegében azonos célt szolgál:** mindkettő a **projekt megvalósulásának valószínűségét igyekszik növelni,** így nehezen érthető pontokban megjelenő különbség.

2.2. A 30%-os egyoldalú tulajdonszerzési szempont (ÖSZ-2) indokolatlansága (X.4. b) bb) pont)

Az ÖSZ-2 szempont a legmagasabb, 20%-os súllyal szerepel az összehasonlító szempontok között, ugyanakkor a Tervezetből **nem derül ki, milyen szabályozói célt szolgál,** és különösen az nem, hogy miért ez kapja a legnagyobb súlyt. Megítélésünk szerint két lehetséges cél húzódhat a szempont mögött:

- I. A Magyar Állam (és kapcsolódó szervezetek) energetikai infrastruktúrában való stratégiai tulajdonszerzése. **Ezzel a törekvéssel ilyen formában egyáltalán nem értünk egyet,** ugyanis a kapacitás tender arról szól, hogy a szűkös hálózati erőforrásokat valamilyen formában elosszuk, az állam ilyen jellegű beavatkozása meglátásunk szerint értelmetlenül korlátozza a piaci versenyt, és indokolatlanul előnybe hozhat az államhoz közelebb álló szereplőket.
- II. Valamiféle helyi energiaközösségi struktúra kialakításának ösztönzése – ezt a célt azonban célravezetőbb lenne úgy elérni, hogy **nem a kiíró (illetve az EMR-ben megjelölt szerv) jelöli ki egyoldalúan a tulajdonszerzésre jogosult szervezetet,** hanem egy alulról szerveződő, önkéntes helyi energiaközösségi konstrukciót jutalmazna a pontozás.

A (II)-es számú törekvéssel összességében a REKK is egyetért, és **támogatjuk olyan projektek megvalósulását, amelyekben helyi szereplők akár tulajdonrészrel is részt vesznek.** A jelenlegi tervezetben azonban **nem látjuk azokat a szükséges garanciákat, amelyek biztosítanák, hogy a szempont ténylegesen közösségi energia típusú projektek megvalósulását eredményezze.**

A 30%-os tulajdoni részesedést indokolatlanul magasnak tartjuk, és nem támogatjuk azt sem, hogy a tulajdonrészt szerző partner kiléte csak **utólag derüljön ki.** Emellett a szempont **jelenlegi súlyát is túl magasnak tartjuk.**

A fentiek miatt **javasoljuk az ÖSZ-2 jelenlegi formájában történő törlését** az összehasonlító szempontrendszerből. Egy ilyen típusú értékelési szempont beemelése álláspontunk szerint további átgondolást és a részletszabályok pontosítását igényel, amely az augusztus végi kiírásig várhatóan már nem valósítható meg megfelelően.

3. A REKK által javasolt célrendszer és súlyozás

Javasoljuk, hogy a Hivatal a Pályázati kiírásban rögzítse, hogy a kiosztási folyamat milyen szakpolitikai célokat kíván érvényesíteni az összehasonlító szempontrendszeren keresztül, és **a súlyszámokat ezekből a célokból, koherens és egymással konzisztens módon vezesse le.**

Álláspontunk szerint a kapacitástendernek elsődlegesen **azokat a projekteket kell előnyben részesítenie, amelyek (i) biztosan megvalósulnak, (ii) hozzájárulnak a rendszerintegrációhoz, és (iii) hosszú távon gazdaságosan tudnak üzemelni.** Emellett – abból kiindulva, hogy a környezeti szempontoknak való megfelelést az építési és környezetvédelmi engedélyezési eljárások már biztosítják – támogatandónak tartjuk, ha a beruházás rosszabb minőségű vagy barnamezős földterületen valósul meg, valamint, ha a megtermelt energia helyben kerül értékesítésre.

Ezen elvek mentén a korábbi véleményünkben is javasolt, öt szempontra egyszerűsített rendszerre az alábbi súlyozást javasoljuk:

Szempont (Tervezet szerinti jelölés)	Javasolt súly
ÖSZ-1 – Helyi értékesítés (kiterjesztve)	15%
ÖSZ-3 – Rendszer szintű szolgáltatások	25%
ÖSZ-4 – Teljesítési biztosíték helyett kapacitásarányos, egyösszegű befizetés	25%
ÖSZ-5 – Terület minőség (kiegészítve)	15%
ÖSZ-6 – Előkészítettség	20%
Összesen	100%